

Қарзингизни қачон тўлайсиз?

15:00 / 18.11.2020 2096

Савол:

Ассалому алайкум! Ҳурматли устозлар, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қарздор одамга жаноза ўқимаганлар деб эшитган эдим. Шу қанчалик рост? Фирибгар одам бўйнида катта қарз билан вафот этса, гувоҳлари бўлса укаси ёки отасидан ҳақини сўраса бўладими?

Жавоб:

Ва алайкум ассалом!

1)

يَا لَيْسِي الْمَسْئُورَةَ هَلْ لِي لَصْرَهُ لَلْأُولُوسَرَّ نَاكَ: لَأَقُوهُ نَعْلُهُ لَلِإِيضَرِّ رِبَاجِ نَعْلِي
نَارَانِي دَمَعَن: أُولَاق؟ نُنِي دَرِي لَعَا: لَأَقُفِي تِي مَبَي تَأْفُ، نُنِي دَرِي لَعَا وَتَامِر لَجَرِي لَعَا

هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ اَيِّ يَلَعِ اُمُّهٖ :عَدَاتِقُ وُبَّ اَلْاِقِ ؛ مُكْبِحِ اَصْحَابِ اَوَّلِ صَلَاةِ
يَلَوَّ اَنَّا :اَلْاِقِدِ لِّوَسْرٍ يَلَعُ هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ
يَلَوَّ اَنَّا :اَلْاِقِدِ لِّوَسْرٍ يَلَعُ هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ
يَلَوَّ اَنَّا :اَلْاِقِدِ لِّوَسْرٍ يَلَعُ هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ هَلْ لَاحِقٌ لِّوَسْرٍ

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам зиммасида қарзи бўла туриб ўлган одамга жаноза намози ўқимас эдилар. Бир маййит олиб келинди. Бас, у зот:

«Унинг зиммасида қарз борми?» дедилар.

«Ҳа, икки динар», дейишди.

«Соҳибингизга ўзингиз жаноза ўқинг», дедилар.

«Ўша икки динар менинг зиммамга, эй Аллоҳнинг Расули», деди Абу Қатода. Шунда Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам у(маййит)га жаноза ўқидилар. Аллоҳ Ўз Расулига фатҳ ато қилганидан кейин:

«Мен ҳар бир мўмин учун унинг ўзидан ҳам яқинман. Ким қарз қолдирса, уни адо этиш менинг зиммамда. Ким мол тарк қилса, меросхўрларига», дедилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Бу ҳадиси шариф зиммасида қарзи бўлатуриб ўлиш ўзига яраша муомала талаб қилишини кўрсатади.

Ушбу ҳадисга амал қилган ҳолда, ҳозирда ҳам ҳар бир маййитга жаноза намози ўқишдан олдин унинг қарзи бор-йўқлиги сўралади. Унинг қарзларини яқин кишилардан бири ўз зиммасига олганидан кейингина жаноза намози ўқилади. Шариат ҳукми бўйича бирор маййитнинг қарзини ўз зиммасига оладиган киши топилмаса, унинг қарзи хазинадан узилади. Хазина бўлмаган жойларда мазкур қарз шу ерлик мусулмонларнинг закотидан адо этилиши мумкин.

Аммо бугунги кунимизда бу шаръий ҳукми ҳам ўз фойдасига ўзича талқин қиладиганлар топилди. Баъзи одамлар оқибатини ўйламай, катта миқдорда қарз олишни ўзларига эп кўрмоқдалар. Биладиган кишилар уларга қарзни узишни ҳам ўйлаш кераклигини эслатсалар, «Жанозамизда қарзимизни бирорта одам ўз зиммасига олса, қутулиб кетамиз», деган

гапни айтмоқдалар. Лекин асл ҳақиқат уларнинг хом хаёлларидаги каби эмас. Маййитнинг қарзини биров зиммасига олса, жаноза ўқилади. Аммо бу ўша маййит қарздан тамоман қутулди, дегани эмас. («Қарз» китобидан).

2) <http://savollar.islom.uz/savol/103186>

Валлоҳу аълам!

Манба: savollar.islom.uz